

८.३. १०७.] सुशब्दस्य षत्वम् । नश्च धातुस्योरुषुभ्य इति [पा० ८.४. २७.] पुशब्दा-
त्परस्य नः इत्यस्य णत्वम् ॥ ४१ ॥

यज्ञा-यज्ञा वोऽग्र्ये गिरा-गिरा च दक्षसे ।

प्र-प्र वयममृतं ज्ञातवेदसं प्रियं मित्रं न शंसिषम् ॥ ४२ ॥

तृचः प्रगाथः अग्र्यः शम्युदष्टः यज्ञायज्ञियस्य साम्नो योनिः । यज्ञायज्ञियं पुह-
मिति श्रुतेः । द्वे बृहत्या तृतीया सतोबृहती । यज्ञा-यज्ञा वीप्सायां द्वित्वम् सप्त-
म्येकवचनस्याकारः । व इति द्वितीयाबहुवचनमेकवचनार्थे यज्ञमानविषयं वा ।
अग्र्ये चतुर्थ्येकवचनं द्वितीयैकवचनार्थे । गिरा-गिरा वीप्सायां द्वित्वम् । चः पा-
दपूरणः । दक्षसे चतुर्थी द्वितीयार्थे । प्र-प्र समुपोदः पादपूरणः इति [पा० ८.१. ६.]
द्वित्वम् तस्य च शंसिषमिति क्रियया सम्बन्धः । वयमिति प्रथमाबहुवचनमेकव-
चनार्थे । तथा चैव योजना । यज्ञे-यज्ञेऽनेकयज्ञेषु गिरा-गिरान्ययान्यया स्तुत्या
वः त्वाम् यद्वा वो युष्माकमर्थे अग्निं प्रशंसिषं स्तौमि शंस स्तुतौ लुङ् अउभाव
आर्षः । कीदृशमग्निं दक्षसम् दक्षतेरुत्साहार्थस्य धातोरसुन्प्रत्ययः दक्षते उत्सहते
दक्षाः तम् उत्साहिनम् यद्वा दक्ष इति बलनाम अन्तर्नितिमत्वर्थं द्रष्टव्यम् दक्षसं
बलवत्तम् । अमृतममरणधर्माणम् । ज्ञातवेदसम् ज्ञातं वेदो ज्ञानं धनं वा यस्मा-
त्तम् । प्रियं प्रीतिजनकम् । नशब्द उपरिष्ठादुपचारादुपमार्थयिः मित्रं न मित्रमिव
यथा कश्चित्प्रियं मित्रं स्तौति तद्वदग्निं स्तुमह इत्याशास्महे ॥ ४२ ॥

पाहि नोऽग्र्ये एकया पाक्ष्युत द्वितीयया ।

पाहि गीर्भिस्तिसृभिर्ब्रजो पते पाहि चतसृभिर्वसो ॥ ४३ ॥

भर्गदृष्टा । हे अग्ने हे ऊर्जा पते अन्नानां पालक हे वसो वासयितः यद्वा
लुप्तमत्वर्थं द्रष्टव्यम् हे वसो वसुमन् धनवन् एकया गिरा इति पदस्यानुषङ्गः ए-
कया गिरा ऋग्लक्षणाया तृतीयानिर्देशात्स्तुतः सन्निति वाक्यशेषः नोऽस्मान्पाहि
रक्ष । उत अपि च द्वितीयया यजुर्लक्षणाया स्तुतः सन् पाहि । तिसृभिर्गीर्भिः
ऋग्यजुःसामलक्षणाभिः स्तुतो नः पाहि । चतसृभिः ऋग्यजुःसामनिगदलक्षणाभिः
स्तुतो नः पाहि गद्यपद्यकाव्यादिद्वया चतुर्थी गीः ॥ ४३ ॥